

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Aleny Krýlové a Mgr. Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: Ing. V. Č., zastoupen Mgr. Karlem Volfem, advokátem, Jindřicha Plachty 3163/28, Praha 5, proti žalovanému: Národní bezpečnostní úřad, P.O. B. 49, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 31. ledna 2006, č.j.: 2237/2005-NBÚ/07-ZO

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 31. ledna 2006, č.j.: 2237/2005-NBÚ/07-ZO se z r u š u j e a věc se žalovanému v r a c í k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklad řízení ve výši 15 790 Kč, do 30 dnů od právní moci rozsudku, k rukám zástupce žalobce, Mgr. Karla Volfa, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal k soudu žalobu proti rozhodnutí označenému v záhlaví rozsudku, jímž byla podle § 157 odst. 21 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, a podle § 75 odst. 5 zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů (dále jen zákon) zamítnuta stížnost proti rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu č.j. 49150/2005-NBÚ/PFO-P ze dne 18. října 2005 o zániku platnosti osvědčení č. 0031645 pro styk s utajovanými skutečnostmi pro stupeň utajení „Přísně tajné“ podle § 36 odst. 7 zákona.

V žalobě žalobce uvedl, že byl od 20.12.2002 držitelem osvědčení pro stupeň utajení „Přísně tajné“, s platností do 18.4.2005. Dne 1.3.2004 požádal o prodloužení prověrky a bylo mu bez problémů vydáno osvědčení č. 0031645 pro stupeň utajení „Přísně tajné“ s platností

do 3.4.2010. Dne 22.9.2005 však byla žalobci doručena výzva NBÚ k bezpečnostnímu pohovoru, jeho provedení bylo ve výzvě odůvodněno tím, že po vydání osvědčení byly zjištěny skutečnosti, které mohou tvořit překážku pro držení osvědčení a mohou vést k jeho odebrání; žalobce byl poučen, že v bezpečnostním pohovoru mu bude dána možnost ke zjištěným skutečnostem se vyjádřit. Při zahájení bezpečnostního pohovoru dne 26.9.2005 byl opětovně poučen, že se ke zjištěným skutečnostem a případným rozporům má možnost vyjádřit v rozsahu, který uzná za vhodný. V průběhu pohovoru však žádná skutečnost, která by mohla tvořit překážku pro držení osvědčení, žalobci nebyla sdělena ani naznačena. V rámci bezpečnostního pohovoru, který vedli pracovníci NBÚ, došlo pouze k aktualizaci údajů o majetkových poměrech a k potvrzení žalobcova prohlášení, že si není vědom žádných skutečností zpochybňujících oprávněnost držení osvědčení.

Žalobce v žalobě zmínil důvody uvedené v oznámení NBÚ č.j. 49150/2005-NBÚ/PFO-P ze dne 18.10.2005, jímž bylo rozhodnuto, že platnost osvědčení č. 0031645 pro stupeň utajení „Přísně tajné“ dnem 24.10.2005 zaniká. Zmínil i námitky uplatněné ve stížnosti, kterou proti tomuto rozhodnutí podal, v níž namítal, že při bezpečnostním pohovoru mu nebyly sděleny žádné zjištěné skutečnosti ani jejich zdroj, čímž mu bylo znemožněno se k nim vyjádřit případně je vyvrátit, že bezpečnostní pohovor neprováděla (v rozporu s § 30 odst. 2 zákona) zpravodajská služba, která dle odůvodnění rozhodnutí zjistila bezpečnostní riziko, že písemné dokumenty Vojenského zpravodajství, na základě kterých bylo rozhodnuto, nebyly v průběhu bezpečnostního pohovoru zmíněny, přičemž nemůže obstát tvrzení NBÚ, že se tak stalo proto, že byly označeny stupněm utajení „Vyhrazené“ či „Důvěrné“, žalobce totiž v té době byl držitelem osvědčení, které mu umožňovalo v souladu se zákonem se s dokumenty seznámit a vyjádřit se k nim.

Dále žalobce v žalobě uvedl, že se po podání stížnosti obrátil na ředitele NBÚ s žádostí (žádost ze dne 1.11.2005) o sdělení dat odeslání a doručení dvou písemných dokladů, na jejichž podkladě mu bylo osvědčení odňato, domnívá se totiž, že minimálně tzv. výsledek šetření (č. 36 bezpečnostního spisu), který dle odůvodnění rozhodnutí ze dne 18.10.2005 měl být důvodem pro zahájení postupu podle § 36 odst. 5 zákona, byl ve skutečnosti na NBÚ doručen až po provedení bezpečnostního pohovoru, tedy tímto důvodem být nemohl. Na tuto žalobcovu žádost odpověděl Ing. K. tak, že veškeré informace, které žalobci mohly být poskytnuty, již poskytnuty byly. Žalobce se však domnívá, že sdělení uvedených dat není utajovanou informací, proto se obrátil na ředitele NBÚ dopisem ze dne 7.12.2005, formulovaným jako stížnost na Ing. K. Ani v odpovědi ředitele NBÚ ze dne 22.12.2005 informace o časových datech žalobci poskytnuty nebyly, tentokrát se sdělením, že dle § 44 odst. 3 zákona není NBÚ oprávněn sdělovat údaje z bezpečnostního spisu.

K žalobou napadenému rozhodnutí, jímž byla zamítnuta stížnost žalobce proti rozhodnutí NBÚ ze dne 18.10.2005, žalobce v žalobě namítl, že postup NBÚ ve věci nebyl v souladu se zákonem a žalobce byl zkrácen ve svých právech. Na str. 1 napadeného rozhodnutí je zmíněna zpráva Vojenského zpravodajství a na straně 2 výsledek šetření Vojenského zpravodajství, v obou případech bez uvedení dat. Po té je zmíněno provedení bezpečnostního pohovoru dne 26.9.2006, který však dle mínění žalobce předcházel doručení výsledků šetření. To žalobce dovozuje s ohledem na pořadová čísla dokumentů a neochotu sdělit žalobci data doručení, ač nejsou utajovanými informacemi. Dále žalobce namítl, že tvrzení na str. 2 rozhodnutí, že se žalobce v průběhu pohovoru vyjádřil ke skutečnostem, které by mohly představovat bezpečnostní riziko, je v rozporu se skutečností, neboť takové skutečnosti žalobci sděleny nebyly. K tvrzení na str. 3 rozhodnutí, že v odůvodnění nelze uvádět utajované skutečnosti, žalobce namítl, že tyto mohly a z hlediska zachování jeho práv

měly být žalobci sděleny v rámci pohovoru dne 26.9.2005, kdy ještě byl držitelem osvědčení a měl právo se k nim vyjádřit. Bezpečnostní rizika jsou na str. 3 rozhodnutí popsána pouze obecně, žalobce tak ani neměl možnost případně nepravdivé údaje vyvrátit. K tvrzení žalovaného na str. 4 rozhodnutí, že bezpečnostní pohovor byl zákonný, žalobce namítl, že tvrzení, že měl možnost se vyjádřit k bezpečnostním rizikům, neodpovídá skutečnosti, pro žalobce je rovněž nepochopitelné, jak by mohl bezpečnostní pohovor prováděný zpravodajskou službou (orgány Vojenského zpravodajství) ve smyslu § 30 odst. 2 zákona ohrozit obranu a bezpečnost státu.

Vzhledem k uvedenému se žalobce domnívá, že postup NBÚ i vydaná rozhodnutí jsou v rozporu se zákonem a zkrátily žalobce v jeho právech včetně základních práv a svobod podle Listiny. Přímým důsledkem je rozhodnutí o propuštění žalobce ze služebního poměru vojáka z povolání k 31.3.2006. Judikatura a nálezy Ústavního soudu konstatují, že je porušením čl. 36 odst. 2 a čl. 26 odst. 1 a 2 Listiny, jestliže prověřované osobě nejsou sděleny důvody pro nevydání osvědčení nebo důvody proč přestala splňovat podmínky pro styk s utajovanými skutečnostmi (např. nález II. ÚS 241/01). Je zřejmé, že míra konkrétnosti takto sdělovaných důvodů nemůže být maximální a jednotná. Jestliže však sdělení spočívá, jako v žalobcově případě, ve tvrzení „získali jsme informace, že u vás byla potvrzena bezpečnostní rizika podle § 23 odst. 2 písm. c),d) a e) zákona, ale jaké skutečnosti nás k tomuto závěru vedou, vám nesdělíme, protože jde o utajované skutečnosti a konec konců - při bezpečnostním pohovoru jste se měl možnost k nim vyjádřit“, pak dle mínění žalobce zůstává smysl zákona i citovaného názoru Ústavního soudu popřen. Žalobce navrhl, aby soud obě vydaná rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

K žalobě se vyjádřil žalovaný a zejména uvedl, že postup při realizaci bezpečnostního pohovoru nenarušil procesní práva žalobce a nebyl v rozporu se zákonem. Žalovaný nebyl povinen bezpečnostní pohovor provést, neboť podle § 30 zákona tuto povinnost měl pokud byly zjištěny skutečnosti, které mohly být na překážku vydání osvědčení, tedy v průběhu bezpečnostní prověrky. Zákon takovou povinnost nestanovil pro postup podle § 36 odst. 5 zákona, kde toliko ukládal provést „potřebná opatření“ k ověření, že osoba přestala splňovat podmínky dle § 18. Žalovaný přesto bezpečnostní pohovor provedl v zájmu ochrany procesních práv žalobce, který v závěru pohovoru podepsal, že využil možnosti vyjádřit se ke všem skutečnostem, které mohly být na překážku držení osvědčení. Obsah utajovaných skutečností nemohl být žalobci při bezpečnostním pohovoru sdělen, neboť žalovaný by porušil ustanovení § 36 odst. 8 zákona. Bylo by proti smyslu tohoto ustanovení, pokud by žalovaný důvody pro odnětí osvědčení, které mu zákon zakazuje sdělit, prozradil žalobci při bezpečnostním pohovoru. Bezpečnostní pohovor neprovádělo Ministerstvo obrany-Vojenské zpravodajství z důvodu, které uvedlo ve svém výsledku šetření. Jedná o písemnost stupně utajení „Důvěrné“, proto tento důvod nelze uvést. Ustanovení § 30 odst. 5 zákona umožňuje výjimku z ustanovení § 30 odst. 2 zákona, podle kterého pokud jsou zjištěny skutečnosti, které mohou být na překážku vydání osvědčení a tyto byly zjištěny vojenskou zpravodajskou službou, provádí pohovor vojenská zpravodajská služba. Zpravodajská služba však právě z důvodů ve smyslu § 30 odst. 5, které nelze specifikovat, neboť jsou součástí utajované písemnosti stupně utajení „Důvěrné“, bezpečnostní pohovor neprovedla. Žalovaný se rozhodl pro realizaci vlastního bezpečnostního pohovoru, jakkoli k tomu nebyl výslovně povinen, aby žalobci poskytl možnost se vyjádřit.

K žalobním námitkám týkajícím se žádosti žalobce o sdělení dat doručení utajovaných písemností žalovaný odkázal na ustanovení § 36 odst. 8, dle kterého žalobci obsah utajovaných skutečností nemohl být sdělen, a na ustanovení § 44 odst. 3 zákona, podle

kterého je možné údaje uvedené v bezpečnostním spisu používat pouze pro účely podle tohoto zákona. Dodal, že podle § 73 odst. 1 zákona bylo vyloučeno použití správního řádu, včetně ustanovení o možnosti nahlížet do spisu. Uzavřel, že důvodem nesdělení dat doručení utajovaných písemností byl fakt, že se jedná o utajované informace, v reakci na spekulace žalobce konstatoval, že obě předmětné utajované písemnosti obdržel ještě před provedením bezpečnostního pohovoru. Dále uvedl, že není důležité, že žalobce při provádění bezpečnostního pohovoru byl ještě držitelem osvědčení, neboť utajované informace se týkaly důvodů, které vedly k odnětí osvědčení, proto nemohly žalobci být podle § 36 odst. 8 zákona sděleny, a to i s přihlédnutím k § 44 odst. 3 zákona. Bezpečnostní rizika byla popsána obecným způsobem proto, že důvody zániku platnosti osvědčení spočívaly v utajovaných informacích. Úvahy žalovaného, jimiž byl veden, nebylo možné oddělit od samotných důvodů odnětí osvědčení, proto byl žalovaný nucen omezit se pouze na uvedení zjištěných bezpečnostních rizik. Žalobce se však dozvěděl, kterou podmínku pro držení osvědčení přestal splňovat, která konkrétní rizika byla u jeho osoby shledána. Více již ustanovení § 36 odst. 8 zákona neumožňovalo.

Žalovaný namítl, že žalobce nevyvozuje správné závěry z judikatury Ústavního soudu, který sice zaujal názor, že rozhodnutí žalovaného musí být odůvodněno, avšak např. v nálezu uveřejněném pod č. 322/2001 Sb., uvedl, že nelze připustit absolutní a bezvýjimečný zákaz uvádění důvodů v oznámení o nevydání osvědčení, na druhé straně však je třeba reflektovat legitimní veřejný zájem na ochraně utajovaných skutečností a neuvádět zejména takové důvody, jejichž zveřejnění by takový zájem ohrožovalo, popř. by se dotýkalo oprávněných zájmů třetích osob. Ústavní soud uzavřel, že je na zákonodárci, aby našel vhodnou cestu, která by ústavně konformním způsobem soukromý zájem (žadatele) i zájem veřejný reflektovala a sladila. Žalovaný má za to, že ustanovení § 36 odst. 8 zákona, podle kterého bylo postupováno, je v plném souladu s názorem Ústavního soudu. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jak nedůvodné.

U ústního jednání před soudem dne 3.10.2008 zástupce žalobce trval na důvodech podané žaloby a zdůraznil, že řízení trpělo závažnou vadou, neboť pohovor měl být podle § 30 odst. 2 zákona proveden Vojenskou zpravodajskou službou. Již tato vada řízení je dle jeho názoru důvodem pro zrušení rozhodnutí. Rozhodnutí považuje za nepřezkoumatelné, navíc v rozporu s nálezy Ústavního soudu, neboť žalobci nebyl znám skutečný důvod vydání rozhodnutí. Žalobce uvedl, že mu nebyla dána možnost se bránit, není si vědom žádného svého jednání v rozporu se zákonem nebo které by opravňovalo takovýto postup žalovaného. Domnívá se, že byl neprávem zlikvidován, po dobu pěti let se na základě prověrek mohl seznamovat se všemi skutečnostmi a nyní mu nebylo sděleno ani datum, kdy zprávy, o které žalovaný své rozhodnutí opírá, byly žalovanému doručeny. Žádal, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení.

Zástupce žalovaného u jednání před soudem uvedl, že ustanovení § 30 nevylučuje, aby pohovor provedl NBÚ i v případě zjištění jiných zpravodajských služeb. Je toho názoru, že jeho postup byl v souladu s judikaturou Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu, konkrétně např. s rozsudkem 2 As 31/2007 z dubna tohoto roku. Poukázal dále na to, že ke stížnosti žalobce rozhodnutí přezkoumala i zástupkyně veřejného ochránce práv, která měla možnost seznámit se s utajovanými skutečnostmi a pochybení žalovaného neshledala. Žalovaný stále zastává stanovisko, že bezpečnostní pohovor nebyl nezbytný a povinný podle zákona, neboť nešlo o vydání osvědčení. Na věc by dopadalo ustanovení § 30 odst. 6

zákona. Byl-li pohovor proveden fakultativně, zákon nevylučoval možnost jeho provedení NBÚ. K přednesu žalobce pak uvedl, že pro možnost seznamovat se se skutečnostmi, které podléhají určitému stupni utajení, nepostačí osvědčení, ale podle § 17 zákona zde musí být i určení k tomu, aby bylo možno se s těmito skutečnostmi seznamovat. Žádal zamítnutí žaloby a uvedl, že žalovanému náklady řízení před soudem nevznikly.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 3.10.2008, č.j. 5 Ca 66/2006-52 podanou žalobu zamítl. Uvedený rozsudek Městského soudu v Praze ke kasační stížnosti podané žalobcem zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27.1.2010, čj. 9 As 29/2009-84. V jeho odůvodnění zejména uvedl, že soudy se při soudním přezkumu zaměřují na to, zda postup rozhodujících orgánů, který vyústil v nevydání osvědčení, popř. jeho odnětí, nebyl v rozporu se zákonem č. 148/1998 Sb., dále na to, zda stěžovateli byly sděleny důvody, pro které osvědčení nebylo vydáno, a zda skutečnosti zjištěné ve vztahu k osobě stěžovatele mohly vyvolat úvahu správních orgánů o jeho bezpečnostní nezpůsobilosti; úkolem správních soudů však není meritorní posouzení otázky, zda stěžovatel svým jednáním naplnil některé z bezpečnostních rizik ve smyslu § 23 zákona, či zda u něj takové riziko bylo nepochybně prokázáno (srovnej 5 As 44/2006-74 ze dne 30.1.2009). Dále uvedl, že v soudním řízení sice nelze odhlédnout od procesních práv účastníka řízení odvozených z čl. 36 odst. 2 Listiny, na druhou stranu však nelze při přezkumu rozhodnutí o vydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi, jakož i rozhodnutí o zániku platnosti osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi, jako je tomu v této věci, rezignovat na bezpečnostní zájmy státu. Takovéto závěry potvrzuje rovněž ustálená judikatura Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 7 As 9/2006 - 71; rozsudek téhož soudu ze dne 20. 6. 2007, č. j. 6 As 142/2006 - 58, publikovaný pod č. 1337/2007 Sb. NSS; či rozsudek téhož soudu ze dne 24. 4. 2008, č. j. 2 As 31/2007 - 107, všechny dostupné na www.nssoud.cz) vztahující se k působení zákona č. 148/1998 Sb.

Ke stěžejní námitce porušení ust. § 45 odst. 4 s. ř. s., kdy stěžovatel považuje usnesení městského soudu o oddělení části spisu a zákazu nahlížení do takto oddělené části spisu za vadu řízení, a to s ohledem na fakt, že jí byl prováděn důkaz, Nejvyšší správní soud uvedl, že nerozporuje skutečnost, že oddělenou částí soudního spisu byl prováděn důkaz, a že je tudíž splněna podmínka ust. § 45 odst. 4 s.ř.s. Stěžovatel však opomněl speciální úpravu obsaženou v ust. § 133 odst. 2 a 3 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací, jež je s ohledem na ust. § 157 odst. 23 citovaného zákona, *podle kterého lze proti rozhodnutí o zamítnutí stížnosti vydanému podle dosavadních právních předpisů* (tj. podle zákona č. 148/1998 Sb.) *po dni nabytí účinnosti tohoto zákona podat žalobu podle tohoto zákona*, nezbytné v souzené věci aplikovat. Vzhledem ke skutečnosti, že žalovaný označil přílohu č. 4 jím předloženého spisového materiálu jako okolnost, ve vztahu ke které nelze zprostit mlčenlivosti, rozhodla předsedkyně senátu usnesením o oddělení této části spisu podle ust. § 133 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., neboť shledala, že by mohla být ohrožena nebo vážně narušena činnost zpravodajských služeb nebo policie a současně konstatovala, že do této oddělené části spisu nemohou nahlížet účastníci

řízení, ani jejich zástupci, ani osoby zúčastněné na řízení. Po důkladném zvážení obsahu oddělené části spisu dospěl rovněž Nejvyšší správní soud k závěru, že by možnost účastníka řízení a jeho právního zástupce plně se seznámit se skutečnostmi v ní obsaženými, tj. zprávou Vojenského zpravodajství (zpráva je v bezpečnostním spise stěžovatele evidována pod č. 34) a výsledkem šetření Vojenského zpravodajství (výsledek šetření je v bezpečnostním spise stěžovatele evidován pod č. 36), ve svém důsledku mohla vést k vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb, k rozkrytí metod jejich práce a vyzrazení případů, které jsou doposud aktuální, a tím i k fyzickému ohrožení pracovníků těchto orgánů, a to bez ohledu na dobu, která od vyhotovení předmětných zpráv Vojenského zpravodajství uběhla, a proto shledal postup městského soudu plně v souladu s ust. § 133 odst. 2 a 3 zákona č. 412/2005 Sb. Je přitom nerozhodné, jakým stupněm utajení ve smyslu ust. § 5 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných skutečností jsou příslušné utajované skutečnosti klasifikovány. Zákon o ochraně utajovaných informací totiž neváže postup podle ust. § 133 odst. 3 k utajovaným skutečnostem klasifikovaným určitým stupněm utajení, jak se nesprávně domnívá stěžovatel, ale toliko k těm utajovaným skutečnostem, které jsou obsaženy ve výsledcích šetření nebo v údajích z evidencí zpravodajských služeb nebo policie, a jež splňují další požadavky stanovené ust. § 133 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., tj. jsou označeny NBÚ, který o nich současně tvrdí, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti a jedná se o situaci, kdy by mohla být ohrožena nebo vážně narušena činnost zpravodajských služeb nebo policie. Závěry, které stěžovatel dovozuje z relevantní judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, proto nelze v této otázce aplikovat, neboť je třeba plně vycházet ze zmiňovaného ust. § 133 odst. 2 a 3 zákona o ochraně utajovaných skutečností.

Nejvyšší správní soud uvedl, že si je vědom toho, že tím dochází k podstatnému omezení procesních práv účastníka řízení, avšak s ohledem na specifika důkazních prostředků užívaných v tomto typu řízení a při zachování možnosti nezávislého soudního přezkumu, včetně práva soudu na volné hodnocení důkazů, zastává názor, že se jedná o omezení odůvodněné a zcela výjimečné. Nejvyšší správní soud zde odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 12. 7. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 11/2000 a dále uvedl, že i přesto, že nelze v daném řízení garantovat všechna procesní práva účastníka řízení, a to s ohledem na specifika daná charakterem použitých utajovaných skutečností (zpráva a výsledky šetření Vojenského zpravodajství), poskytuje kvalita (zejména nezávislost) orgánu (soudu) přezkoumávajícího rozhodnutí správního orgánu, jakož i jeho nevázanost dosud provedeným dokazováním, dostatečné záruky práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny.

K namítanému porušení ust. § 30 odst. 2 zákona č. 148/1998 Sb., které stěžovatel spatřuje ve skutečnosti, že bezpečnostní pohovor s ním vedl NBÚ a nikoliv zpravodajská služba, Nejvyšší správní soud poukázal na to, že z obsahu spisu, jakož i z vlastního rozhodnutí žalovaného, je patrné, že žalovaný si byl plně

vědom toho, že podle ust. § 30 odst. 2, věty druhé, zákona č. 148/1998 Sb. provádí bezpečnostní pohovor příslušná zpravodajská služba, pokud zjistila skutečnosti, které mohou být na překážku vydání osvědčení, tj. v daném případě Vojenského zpravodajství. Protože však existoval důvod vylučující, aby bezpečnostní pohovor provedla příslušná zpravodajská služba, bylo v této věci postupováno tak, že předmětný bezpečnostní pohovor provedl se stěžovatelem NBÚ podle § 36 odst. 5 citovaného zákona. Důvod tohoto postupu je přitom uveden ve výsledku šetření Vojenského zpravodajství k osobě stěžovatele, který je utajovanou skutečností - stupněm utajení „Důvěrné“ (výsledek šetření je v bezpečnostním spise stěžovatele evidován pod č. 36), a proto tento důvod nelze přesně uvést. Žalovaný pak v odůvodnění svého rozhodnutí tyto okolnosti zmínil, tj. odkázal na výsledek šetření Vojenského zpravodajství, a alespoň v obecné rovině sdělil, že předmětný postup se odvíjí od ust. § 30 odst. 5 zákona č. 148/1998 Sb., podle kterého *nesmějí být předmětem bezpečnostního pohovoru skutečnosti, které mohou ohrozit obranu nebo bezpečnost státu*. Poté, co se Nejvyšší správní soud seznámil s utajovanou částí bezpečnostního spisu, která je s ohledem na ust. § 133 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací uchovávána odděleně od spisu, shledal postup žalovaného, který stěžovateli blíže nesdělil důvod tohoto postupu, jež je uveden ve výsledku šetření Vojenského zpravodajství, jako správný, a to především s odkazem na ust. § 30 odst. 5 zákona č. 148/1998 Sb.

Jako nedůvodnou posoudil Nejvyšší správní soud i námitku stěžovatele, že odnětí již uděleného osvědčení je mnohem větším zásahem do jeho práv, než jeho neudělení na základě žádosti o vydání. Uvedl, že z dosavadní judikatury Ústavního soudu nevyplývá, že by tento mezi těmito postupy rozlišoval, proto lze i ve věcech odejmutí již uděleného osvědčení vycházet z rozhodnutí Ústavního soudu, která se primárně věnují otázce neudělení osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi. Bezpečnostní pohovor v předmětném řízení o odnětí osvědčení byl řádně proveden a stěžovateli byla dána možnost vyjádřit se ke všem skutečnostem, které by mohly být na překážku vydání či držení osvědčení (viz stěžovatelem vlastnoručně podepsaný protokol o bezpečnostním pohovoru ze dne 26. 9. 2005, č. j. 44070/2005-NBÚ/PFO-P). Ostatně stěžovatel v tomto směru ani netvrdí žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno usuzovat, že tomu tak nebylo.

Nejvyšší správní soud dále uvedl, že přezkoumal napadené rozhodnutí městského soudu rovněž nad rámec stížných bodů, jež jsou obsaženy v kasační stížnosti stěžovatele (§ 109 odst. 3 s.ř.s.), a konstatuje následující:

Jak již bylo uvedeno výše, součástí oddělené části soudního spisu ve smyslu ust. § 133 odst. 3 zákona o ochraně utajovaných informací je zpráva Vojenského zpravodajství (zpráva je v bezpečnostním spise stěžovatele evidována pod č. 34), která je utajovanou skutečností - stupeň utajení „Vyhrazené“, a dále výsledek šetření Vojenského zpravodajství (výsledek šetření je v bezpečnostním spise stěžovatele evidován pod č. 36), který je rovněž utajovanou skutečností - stupeň

utajení „Důvěrné“, a proto nelze obsah těchto materiálů v odůvodnění rozhodnutí blíže uvést. Tyto podklady přitom obsahují tvrzení týkající se osoby stěžovatele, jež mají zásadní význam pro posouzení této věci. Předmětná tvrzení však lze podle názoru Nejvyššího správního soudu považovat toliko za tvrzení reprodukovaná, neboť vycházejí z dalších, v těchto utajovaných materiálech zmíněných, podkladů. Vzhledem ke skutečnosti, že tyto další podklady již nejsou součástí oddělené části spisu a nenacházejí se ani v jiné části předloženého správního spisu žalovaného, přičemž jejich absence neumožňuje ověřit opodstatněnost shora zmíněných tvrzení, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že za této situace si měl městský soud vyžádat doplnění spisového materiálu ze strany žalovaného o tyto podklady. Protože městský soud tento postup nezvolil, tj. nevyžádal si uvedené podkladové materiály k doplnění spisového materiálu žalovaného, ačkoliv byly pro takový postup dány důvody, a žalobu posléze zamítl, zatížil své řízení vadou, která mohla a v souzené věci měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Proto Nejvyšší správní soud dle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek městského soudu pro jinou vadu řízení mající vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zrušil a věc mu současně vrátil k dalšímu řízení, v němž je městský soud podle odst. 3 téhož ustanovení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu. Za tohoto stavu věci se Nejvyšší správní soud, jak dále uvedl, již podrobně nezabýval ostatními uplatněnými stížními důvody, jejichž posouzení se odvíjí od shora uvedených podkladů, neboť za situace, kdy není najisto postavena otázka úplnosti spisového materiálu žalovaného, by přijaté závěry Nejvyššího správního soudu byly přinejmenším předčasné.

Městský soud v Praze, který je podle § 110 odst. 3 s.ř.s. vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, požádal Národní bezpečnostní úřad o předložení podkladových materiálů, z nichž vychází Zpráva vojenského zpravodajství a Výsledek šetření vojenského zpravodajství. Národní bezpečnostní úřad v odpovědi ze dne 15. března 2010 městskému soudu především sdělil, že řízení, které předcházelo vydání předmětného osvědčení ke styku s utajovanými informacemi jakož i řízení, které předcházelo zrušení platnosti tohoto osvědčení, se řídilo zákonem č. 148/1998 Sb. ve znění platném do 31.12.2005. Bezpečnostní prověrku pro stupeň utajení Přísně tajné, tj. bezpečnostní prověrku IV. stupně, tvořila podle § 29 tohoto zákona bezpečnostní prověrka III. stupně (tj. šetření prováděné podle § 28 zákona) a prověření identity navrhované osoby zpravodajskými službami a jejich šetření ke zjištění výskytu bezpečnostních rizik v prostředí, v němž se navrhovaná osob pohybuje, a to na základě žádosti Úřadu. O výsledku svých šetření pak zpravodajská služba v souladu s § 31 zákona podrobně informovala Úřad. Ustanovení § 29 a 31 zákona se přiměřeně používala i v řízení o zrušení platnosti osvědčení. V konkrétním případě Vojenské zpravodajství zaslalo Úřadu zcela v souladu s uvedenými zákonnými ustanoveními souhrnnou zprávu o výsledcích svého šetření, která obsahovala konkrétní a podrobné informace, na základě kterých dospěl správní orgán k závěru, že žalobce přestal splňovat podmínky pro vydání, resp. držení osvědčení ke styku s utajovanými skutečnostmi.

Vzhledem k tomu, že zpráva Vojenského zpravodajství plně odpovídala shora uvedený zákonným požadavkům na tuto zprávu, tj. podrobný a konkrétní výsledek šetření zpravodajské služby, Úřad nepožadoval doplňující informace a nedisponuje ani nedisponoval jinými písemnostmi, resp. podkladovými materiály od Vojenského zpravodajství. Zpravodajské služby v rámci bezpečnostní prověrky podle zákona č. 148/1998 Sb., Úřadu poskytovaly pouze „výsledky šetření“, nikoli spisový materiál opatřený dle příslušných ustanovení zákonů upravujících jejich činnost, který se k tomuto šetření vztahoval. Zákon č. 148/1998 Sb., Úřad ani neopravňoval podkladový spisový materiál od zpravodajských služeb vyžadovat. Nyní platný zákon č. 412/2005 Sb., koncipuje oprávnění Úřadu žádat informace od zpravodajských služeb (a povinnost zpravodajských služeb informace Úřadu poskytovat) obdobným způsobem, tj. zpravodajské služby opět poskytují ve smyslu § 107 zákona č. 412/2005 Sb., pouze výsledky šetření, nikoli celé spisy včetně podkladů, z nichž tyto výsledky vycházejí. Úřad ani jeho ředitel nemá žádné právní či reálné mechanismy k přezkumu činnosti zpravodajských služeb, předané poznatky toliko shromažďuje a v souhrnu s celým spisovým materiálem vyhodnocuje z pohledu, zda informace v nich obsažené představují bezpečnostní rizika či nikoliv. Žalovaný v této otázce odkázal na dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. na rozsudek 9 As 68/2008-101 ze dne 6.8.2009 nebo rozsudek čj. 5 As 44/2006-83 ze dne 30. ledna 2009), kdy tento soud judikoval, že úkolem Úřadu již nebylo poskytnuté podklady od jednotlivých subjektů přezkoumávat, neboť takováto činnost by byla v rozporu s pravomocí Úřadu, jež mu byla dána ustanovením § 8 zákona č. 148/1998 Sb. Žalovaný tedy nemůže vyhovět výzvě soudu, neboť žádné další podkladové materiály od Vojenského zpravodajství nemá v držení a ani není oprávněn si je vyžádat; žalovanému ostatně není ani zřejmé, jakých konkrétních podkladů se Nejvyšší správní soud v rozsudku domáhá.

Městský soud v Praze v dalším řízení po zrušení svého rozsudku rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27.1.2010, čj. 9 As 29/2009-84, jímž je vázán, opětovně přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů a z hlediska závěrů uvedených ve zrušovacím rozsudku Nejvyššího správního soudu. Vycházel z obsahu správního spisu předloženého žalovaným i dokladů předložených žalobcem, které konstatoval již u jednání soudu dne 3.10.2008.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že Národní bezpečnostní úřad (Úřad) dne 18.10.2005 pod čj. 49150/2005-NBÚ/PFO-P vydal oznámení o zániku platnosti osvědčení č. 0031645, neboť žalobce přestal splňovat podmínky pro vydání osvědčení uvedené v § 18 odst. 2 písm. c) zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností (zákon). V jeho odůvodnění zejména uvedl, že k osobě žalobce byla provedena bezpečnostní prověrka IV. stupně podle § 29 zákona, po provedeném prověřování bylo žalobci vydáno dne 4.4.2005 osvědčení pro stupeň utajení „Přísně tajné“. Po vydání osvědčení Úřad obdržel zprávu Vojenského zpravodajství (VZ), která byla označena stupněm utajení „Vyhrazené“, a proto podle § 36 odst. 8 zákona nelze uvést v odůvodnění tohoto rozhodnutí její obsah. Tato zpráva je evidována v žalobcově bezpečnostním spise pod č. 34. Na základě této informace byl Úřadem zahájen postup podle § 36 odst. 5 zákona. Následně Úřad obdržel výsledek šetření

VZ, který je utajovanou skutečností stupně utajení „Důvěrné“, proto jeho obsah nelze podle § 36 odst. 8 zákona uvést v odůvodnění tohoto rozhodnutí. V rámci odůvodnění tohoto rozhodnutí lze však uvést, že šetřením VZ byla zjištěna bezpečnostní rizika podle § 23 odst. 2 písm. c), d) a e) zákona. Výsledek šetření je evidován pod č. 36 bezpečnostního spisu. Zjištěná rizika mohla být na překážku pro držení osvědčení, proto byl s žalobcem proveden bezpečnostní pohovor podle § 30 zákona, při němž žalobce aktualizoval své majetkové poměry a popřel přetrvávání jakýchkoli kontaktů na cizí státní příslušníky, ať již v zahraničí nebo na území ČR a výslovně uvedl, že je přesvědčen o neexistenci důvodů své vydíratelnosti. Šetřením byla potvrzena rizika podle § 23 odst. 2 písm. c), d) a e) zákona, představující překážku pro vydání a tím i držení osvědčení, neboť žalobce nesplňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti dle § 18 odst. 2 písm. c) zákona. Osoba, která je držitelem osvědčení ke styku s utajovanými skutečnostmi stupňů utajení vyšších než „Vyhrazené“ musí podmínku bezpečnostní spolehlivosti splňovat, proto Úřad rozhodl, jak je ve výroku oznámení uvedeno.

Stížnost, kterou žalobce proti rozhodnutí Úřadu podal, byla zamítnuta žalobou napadeným rozhodnutím. V jeho odůvodnění žalovaný zejména uvedl, že Úřad po vydání osvědčení pro stupeň utajení „Přísně tajné“ (osvědčení č. 0031645) obdržel zprávu VZ utajovanou stupněm utajení „Vyhrazené“, nasvědčující tomu, že stěžovatel přestal splňovat jednu z podmínek podle § 18 zákona. Proto postupem podle § 36 odst. 5 zákona zahájil opatření, která měla zjištěné skutečnosti ověřit. V rámci realizace těchto opatření obdržel výsledek šetření VZ, který je utajován stupněm utajení „Důvěrné“. Jelikož ze shromážděných poznatků vyplynuly skutečnosti, které mohly být na překážku držení osvědčení, provedl se stěžovatelem bezpečnostní pohovor dle § 30 zákona. Žalovaný konstatoval, že v průběhu bezpečnostního pohovoru se žalobce vyjádřil ke skutečnostem, které by mohly představovat bezpečnostní rizika podle § 23 odst. 2 zákona, a svým podpisem potvrdil, se využil možnosti vyjádřit se ke všem skutečnostem, které by mohly být na překážku vydání či držení osvědčení. K důvodům podané stížnosti, žalovaný uvedl, že se zabýval veškerými podkladovými materiály včetně tvrzení uvedených ve stížnosti, dospěl k závěru, že postup Národního bezpečnostního úřadu i jeho rozhodnutí bylo v souladu se zákonem. Podle § 36 odst. 5 zákona, vyskytnou-li se po vydání osvědčení skutečnosti nasvědčující tomu, že osoba přestala splňovat některou z podmínek uvedených v § 18 zákona, je Úřad oprávněn zajistit a provést opatření k ověření těchto skutečností. Skutečnostmi ve smyslu § 36 odst. 5 zákona byla zpráva VZ, na základě které Úřad zahájil další šetření. Rovněž rozhodnutí Úřadu je správné, žalovaný se shoduje s jeho závěrem o existenci rizik dle § 23 odst. 2 písm. c), d) a e) zákona. Protože důvody, které k rozhodnutí vedly, jsou utajovanými informacemi a nemohou na základě ustanovení § 36 odst. 8 zákona být žalovaným uvedeny, odkázal žalovaný na podklady, z nichž vycházel, tedy na zprávu VZ a výsledek šetření VZ. Úvahy, jimiž se žalovaný řídil při hodnocení těchto podkladů nelze od jejich obsahu oddělit, proto tyto úvahy žalovaný nespecifikoval a pouze uvedl, že závažnost zjištěných skutečností neumožňovala rozhodnout jinak.

Pokud jde o zákonnost bezpečnostního pohovoru, žalovaný poukázal na to, že ustanovení § 30 zákona ukládá provést bezpečnostní pohovor v průběhu bezpečnostní prověrky, pokud jsou zjištěny skutečnosti, které mohou být na překážku vydání osvědčení. Toto ustanovení tedy nezmiňuje výslovně povinnost konat bezpečnostní pohovor při řízení, které předchází *odnětí* osvědčení. Přesto Úřad pohovor provedl, aby dal žalobci možnost se vyjádřit. Důvod, z jakého bezpečnostní pohovor neprovedlo VZ, je uveden ve výsledku šetření VZ, který je však písemností stupně utajení „Důvěrné“, proto tento důvod nelze uvést. Žalovaný odkázal na ustanovení § 30 odst. 5 zákona, dle kterého předmětem bezpečnostního

pohovoru nesmějí být skutečnosti, které mohou ohrozit obranu a bezpečnost státu a uvedl, že tento důvod se vztahuje i na bezpečnostní pohovor provedený Úřadem, nehledě na to že Úřad nesměl podle § 36 odst. 8 zákona sdělovat důvody, které měly vést k odnětí osvědčení, byly-li utajovanými skutečnostmi.

Do správního spisu předloženého soudu je založena i výzva Národního bezpečnostního úřadu ze dne 13.9.2005 k bezpečnostnímu pohovoru a protokol ze dne 26.9.2005 o provedení bezpečnostního pohovoru. Žalobce byl do protokolu poučen o tom, že k bezpečnostnímu pohovoru byl pozván z důvodu uvedeného v § 36 odst. 5 zákona, neboť po vydání osvědčení se vyskytly skutečnosti nasvědčující tomu, že žalobce přestal splňovat podmínky nutné pro vydání a držení osvědčení, dále byl poučen, že ke zjištěným skutečnostem a případným rozporům má možnost se vyjádřit v rozsahu, který uzná za vhodný, stejně tak má možnost se vyjádřit k dalším skutečnostem, které považuje za významné z hlediska provedení bezpečnostní prověrky. Z obsahu protokolu vyplývá, že žalobci byly kladeny cílené dotazy týkající se jednak jeho finanční situace a majetkových poměrů, jednak kontaktů s cizími státními příslušníky, důvodů žalobcovy případné vydíratelnosti, případných problémů žalobce či osob z jeho okolí v oblasti utajovaných skutečností, kontaktů žalobce s utajovanými skutečnostmi. Žalobce byl poučen, že může dodat cokoli co by mohlo být ve věci významné. Bezpečnostní pohovor byl s žalobcem proveden Národním bezpečnostním úřadem.

Soud vycházel z těchto podstatných skutečností:

Podle § 133 odst. 2 zákona č. 412/2005 Sb., *dokazování se v soudním řízení provádí tak, aby byla šetřena povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích obsažených ve výsledcích šetření nebo v údajích z evidencí zpravodajských služeb nebo policie. K těmto okolnostem lze provést důkaz výsledkem jen tehdy, byl-li ten, kdo povinnost mlčenlivosti má, této povinnosti příslušným orgánem zproštěn; zprostit mlčenlivosti nelze pouze v případě, kdy by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie; přiměřeně se postupuje i v případech, kdy se důkaz provádí jinak než výsledkem.* Podle § 133 odst. 3 uvedeného zákona *úřad označí okolnosti uvedené v odstavci 2, o kterých tvrdí, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti, a předseda senátu rozhodne, že části spisu, k nimž se tyto okolnosti váží, budou odděleny, jestliže činnost zpravodajských služeb nebo policie může být ohrožena nebo vážně narušena; do oddělených částí spisu účastníci řízení, jeho zástupce a osoby zúčastněné na řízení nahlížet nemohou. V ostatním nejsou ustanovení zvláštního právního předpisu 42) o dokazování, označování částí spisu a nahlížení do něj dotčena.*

Podle § 157 odst. 23 zákona č. 412/2005 Sb., *proti rozhodnutí o zamítnutí stížnosti vydanému podle dosavadních právních předpisů (tj. podle zákona č. 148/1998 Sb.) po dni nabytí účinnosti tohoto zákona lze podat žalobu podle tohoto zákona.* Nejvyšší správní soud ve zrušovacím rozsudku potvrdil, že ve věci bylo proto zapotřebí aplikovat ust. § 133 odst. 2 a 3 zákona č. 412/2005 Sb. Městský soud již v průběhu soudního jednání konaného dne 3.10.2008 usnesením rozhodl, že příloha č. 4 spisového materiálu předloženého žalovaným se podle § 133 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., odděluje a do oddělené části spisu nemohou nahlížet účastníci řízení, ani jejich zástupci, ani osoby zúčastněné na řízení. Tento postup městského soudu shledal Nejvyšší správní soud plně v souladu s ust. § 133 odst. 2 a 3 zákona č. 412/2005 Sb., neboť podle Nejvyššího správního soudu by možnost účastníka řízení a jeho právního zástupce plně se seznámit se skutečnostmi v příloze č. 4 obsaženými, tj. zprávou Vojenského zpravodajství (č. 34 bezpečnostního spisu) a výsledkem šetření Vojenského

zpravodajství (č. 36 bezpečnostního spisu) by ve svém důsledku mohla vést k vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb, k rozkrytí metod jejich práce a vyzrazení případů, které jsou dosud aktuální, a tím i k fyzickému ohrožení pracovníků těchto orgánů, a to bez ohledu na dobu, která od jejich vyhotovení uběhla. Omezení procesních práv účastníka řízení, k němuž tímto postupem došlo, shledal Nejvyšší správní soud odůvodněným.

Podle § 30 odst. 1 z.č. 148/1998 Sb., (dále jen zákon), *jsou-li při provádění bezpečnostní проверки zjištěny skutečnosti, které mohou být na překážku vydání osvědčení, provádí se bezpečnostní pohovor. V bezpečnostním pohovoru má navrhovaná osoba možnost vyjádřit se ke zjištěným skutečnostem.* Podle odstavce 2) *bezpečnostní pohovor provádí statutární orgán nebo Úřad. Pokud jsou skutečnosti podle odstavce 1 zjištěny zpravodajskými službami, provádí bezpečnostní pohovor příslušná zpravodajská služba.* Podle odst. 5) *předmětem bezpečnostního pohovoru nesmějí být skutečnosti, které mohou ohrozit obranu nebo bezpečnost státu.* Podle odst. 6) *bezpečnostním pohovorem nesmějí být dotčena práva třetích osob a ohrožen zdroj informací.*

Žalobní námitka porušení § 30 odst. 2 zákona č. 148/1998 Sb., k němuž podle žalobce došlo tím, že bezpečnostní pohovor s ním vedl Národní bezpečnostní úřad a nikoli zpravodajská služba, není důvodná. Městský soud již v rozsudku ze dne 3.10.2008 poukázal na to, že žalovaný uvedený postup v odůvodnění napadeného rozhodnutí opřel o ust. § 30 odst. 5 zákona s argumentací, že ve výsledku šetření je uveden i důvod, pro který bezpečnostní pohovor neprovedlo Vojenské zpravodajství. Městský soud rovněž poukázal na to, že v daném případě bylo prováděno šetření podle § 36 odst. 5 zákona a bezpečnostní pohovor dne 26.9.2005 byl proveden jako jedno z *potřebných opatření* v smyslu § 36 odst. 5 zákona; důvod, pro který bezpečnostní pohovor neprovedlo Vojenské zpravodajství, je uveden ve výsledku šetření Vojenského zpravodajství, tj. v utajované části spisu, a nelze jej tedy sdělit. Nejvyšší správní soud v této otázce neshledal v postupu žalovaného a v závěrech městského soudu pochybení. Nejvyšší správní soud konstatoval, že existoval důvod vylučující, aby bezpečnostní pohovor provedla příslušná zpravodajská služba, proto bylo postupováno tak, že jej provedl se stěžovatelem NBÚ a to podle § 36 odst. 5 zákona. Důvod tohoto postupu je uveden ve výsledku šetření Vojenského zpravodajství, který je utajovanou skutečností – stupněm „Důvěrné“ a proto tento důvod nelze uvést. Nejvyšší správní soud po té, co se seznámil s utajovanou částí spisu, dospěl k závěru, že postup žalovaného byl správný, a to především s odkazem na § 30 odst. 5 zákona, podle kterého *nesmějí být předmětem bezpečnostního pohovoru skutečnosti, které mohou ohrozit obranu nebo bezpečnost státu.*

K žalobní námitce, že výsledek šetření byl Úřadu doručen až po provedení bezpečnostního pohovoru, uvedl žalovaný ve svém vyjádření k žalobě, že tomu tak nebylo, neboť Úřad obě utajované písemnosti obdržel ještě před provedením bezpečnostního pohovoru. Soud, který se seznámil s utajovanou částí bezpečnostního žalobcovy spisu (tj. č. 34 a č. 36 bezpečnostního spisu), uvedený údaj žalovaného potvrzuje. Soud má zároveň shodně s žalovaným za to, že konkrétní data odeslání zpráv Vojenského zpravodajství a data jejich doručení Úřadu, jsou údaji neoddělitelně se vztahujícími k těmto písemnostem označeným uvedeným stupněm utajení.

V průběhu bezpečnostního pohovoru byly žalobci kladeny cílené otázky, obsah těchto otázek určoval předmět zájmu Úřadu. Žalobce měl dostatečný prostor, aby se v rámci jemu kladených otázek vyjádřil ke všem skutečnostem, které byly předmětem pohovoru. Úřad v průběhu bezpečnostního pohovoru neseznámil žalobce s obsahem zprávy a výsledku šetření

Vojenského zpravodajství. Soud, který se seznámil s utajovanou částí bezpečnostního spisu, je toho názoru, že důvod pro nesdělení žalobci obsahu skutečností zjištěných Vojenským zpravodajstvím byl v projednávané věci dán. Procesní práva žalobce podle § 30 odst. 1 věta druhá zákona (vyjádřit se ke zjištěným skutečnostem) tak podle mínění soudu byla omezena v případě, kdy to stanoví zákon a v nutném rozsahu. Žalobci v průběhu bezpečnostního pohovoru bylo výslovně sděleno, za jakým účelem je bezpečnostní pohovor prováděn (z důvodu uvedeného v § 36 odst. 5 zákona), byly mu kladeny cílené dotazy určující předmět zájmu Úřadu, žalobce se k Úřadem nastíněným okruhům otázek měl možnost vyjádřit v rozsahu, který uznal za vhodný. Žalobci tedy nebylo znemožněno podat své *obecné* vyjádření k okruhu skutečností, které byly předmětem zájmu Úřadu (jak požaduje Nález II. ÚS 536/01).

Žalobní námitku, že utajované skutečnosti mohly být žalobci sděleny v rámci bezpečnostního pohovoru, kdy byl ještě držitelem příslušného osvědčení a měl právo se k nim vyjádřit, jsou nedůvodné. Podle § 17 zákona č. 148/1998 Sb., se s utajovanými skutečnostmi může seznamovat pouze fyzická osoba, která je nezbytně nutně potřebuje k výkonu své činnosti, bylo jí vydáno osvědčení nebo bezpečnostní oprávnění, pokud tento zákon nestanoví jinak a *je určenou osobou*. Žalobce v době provádění bezpečnostního pohovoru sice disponoval osvědčením pro styk s utajovanými skutečnostmi, nebyla však splněna podmínka výkonu činnosti, pro niž by byl určenou osobou (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu 5 As 83/2008 ze dne 19.11.2009). Postup správního orgánu, který žalobci nesdělil obsah zprávy a výsledku šetření Vojenského zpravodajství soud neshledal v rozporu s judikaturou Ústavního soudu ani Nejvyššího správního soudu. Nález Ústavního soudu II. ÚS 241/01, na který poukázal žalobce v podané žalobě, v meritu věci vycházel z nálezu pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 11/2000, v němž je obsažen názor Ústavního soudu, že sice nelze připustit absolutní a bezvýjimečný zákaz uvádění důvodů v oznámení o nevydání osvědčení, na druhé straně je však třeba reflektovat legitimní veřejný zájem na ochraně utajovaných skutečností a neuvádět do oznámení zejména takové důvody, jejichž zveřejnění by takový zájem ohrožovaly, popř. by se dotýkaly oprávněných zájmů třetích osob.

K žalobní námitce, že napadené rozhodnutí v rozporu se skutečností konstatuje, že žalobce se v průběhu bezpečnostního pohovoru vyjádřil ke skutečnostem, které by mohly představovat bezpečnostní riziko, soud uvádí, že předmět bezpečnostního pohovoru byl omezen dle § 30 odst. 5 zákona, žalobce se tedy nemohl vyjádřit ke konkrétním zjištěným skutečnostem, které žalobci ve smyslu § 30 odst. 5 zákona nesměly být sděleny; cílenými dotazy Úřadu mu však bylo umožněno obecně se vyjádřit k okruhu skutečností představujících předmět zájmu Úřadu. Skutečnost, že bezpečnostní pohovor byl řádně proveden a žalobci byla dána možnost vyjádřit se ke všem skutečnostem, které mohly být na překážku vydání či držení osvědčení, konstatoval i Nejvyšší správní soud ve zrušovacím rozsudku.

Podle § 36 odst. 8 zákona v oznámení podle odstavců 3 (oznámení o nevydání osvědčení) a 7 (oznámení o tom, že osoba, které bylo vydáno osvědčení, přestala splňovat některou z podmínek ust. § 18 odst. 2) Úřad uvede důvody nevydání nebo odnětí osvědčení, zejména uvede, z jakých podkladů vycházel a jak tyto podklady hodnotil. Jsou-li některé z důvodů nevydání nebo odnětí osvědčení utajovanými skutečnostmi, uvede se v oznámení pouze odkaz na podklady, ze kterých Úřad vycházel. Úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení, a důvody nevydání nebo odnětí osvědčení se uvedou pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými skutečnostmi. Odůvodnění vydaných rozhodnutí tedy nemohou obsahovat

důvody nevydání nebo odnětí osvědčení, jde-li o utajované skutečnosti, a nemohou obsahovat ani s těmito utajovanými skutečnostmi neoddělitelně spjaté úvahy správního orgánu, jimiž zjištěné skutečnosti hodnotil. Nedůvodná je proto žalobní námitka, že bezpečnostní rizika jsou v napadeném rozhodnutí popsána pouze obecně.

Soud se seznámil s podklady pro rozhodnutí obsahujícími utajované skutečnosti (oddělená část spisu), na které správní orgán v odůvodnění vydaných rozhodnutí v souladu s § 36 odst. 8 zákona pouze odkázal a z nichž při rozhodování vycházel. Městský soud je vázán závěry zrušovacího rozsudku Nejvyššího správního soudu, který skutečnosti uvedené v oddělené části spisu posoudil jako tvrzení reprodukováná, vycházející z dalších, v těchto utajovaných materiálech zmíněných podkladů, které však již nejsou součástí oddělené části spisu a nenacházejí se ani v jiné části správního spisu žalovaného. Nejvyšší správní soud ve zrušovacím rozsudku výslovně uvedl, že absence těchto podkladových materiálů neumožňuje ověřit opodstatněnost shora zmíněných tvrzení a konstatoval, že městský soud, který si tyto podklady nevyžádal a žalobu zamítl, zatížil své řízení vadou, která mohla a v dané věci měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Spisový materiál nebyl žalovaným přes výzvu městského soudu doplněn o podklady, z nichž vycházejí tvrzení uvedená v oddělené části spisu. Žalovaný ve své odpovědi ze dne 15.3.2010 na výzvu soudu k doplnění spisového materiálu ve smyslu zrušovacího rozsudku Nejvyššího správního soudu mimo jiné uvedl, že jinými podkladovými materiály nedisponuje ani nedisponoval. Městský soud je v daném řízení vázán právním názorem vysloveným ve zrušovacím rozsudku Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 3 s.ř.s.) a nikterak mu nenáleží posuzovat závěry zrušovacího rozsudku ve vztahu k závěrům jiných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, na které žalovaný ve zmíněném podání ze dne 15.3.2010 poukázal.

Městský soud proto došel k závěru, že žalovaný ve věci rozhodl přesto, že absence podkladových materiálů mu neumožnila ověřit opodstatněnost tvrzení obsažených v oddělené části spisu. Ve skutečnosti, že žalovaný své rozhodnutí opřel o tvrzení, jejichž opodstatněnost není podložena spisovým materiálem, který žalovaný měl při rozhodování k dispozici, shledal soud vady řízení před správním orgánem (§ 76 odst. 1 písm. b/, c/ s.ř.s.).

Městský soud v Praze tedy napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1, 4 s.ř.s. za použití § 76 odst. 1 písm. b), c) s.ř.s. zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku rozsudku. V souladu s § 51 odst. 2 s.ř.s. soud o žalobě rozhodl rozsudkem bez nařízení ústního jednání.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s., a plně úspěšnému žalobci přiznal náhradu za soudní poplatek za žalobu ve výši 2000,- Kč, za soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 3000,- Kč (5000,- Kč); a za zastoupení advokátem, a to za 2 úkony právní služby (převzetí věci, sepsání žaloby) po 1000,- Kč a dva související paušální poplatky po 75,- Kč, podle § 7, 9 odst. 3 písm. f) a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění do 30.8.2006 (2 150,- Kč); a za tři úkony právní služby (převzetí věci novým zástupcem Mgr. Karlem Volfem, advokátem, účast u jednání soudu dne 3.10.2008, podání kasační stížnosti) po 2100,- Kč a tři související paušální poplatky po 300,- Kč podle § 7, 9 odst. 3 písm. f) a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění od 1.9.2006 + 20% DPH, (8.640,- Kč). Náklady řízení celkem činí částku 15 790,- Kč, jak je ve výroku rozsudku uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost za podmínek ust. § 102 a násl. s.ř.s., ve lhůtě do dvou týdnů po doručení rozsudku, prostřednictvím

Městského soudu v Praze k Nejvyššímu správnímu soudu. Podle § 105 odst. 2 s.ř.s. stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu po té, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V Praze dne 27. srpna 2010

JUDr. Eva Pechová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Pekárková Marie

Anonymizaci provedl:
Mgr. Jan Kobera